

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง

8071102 (ART COMPOSITION)

ทัศนธาตุ

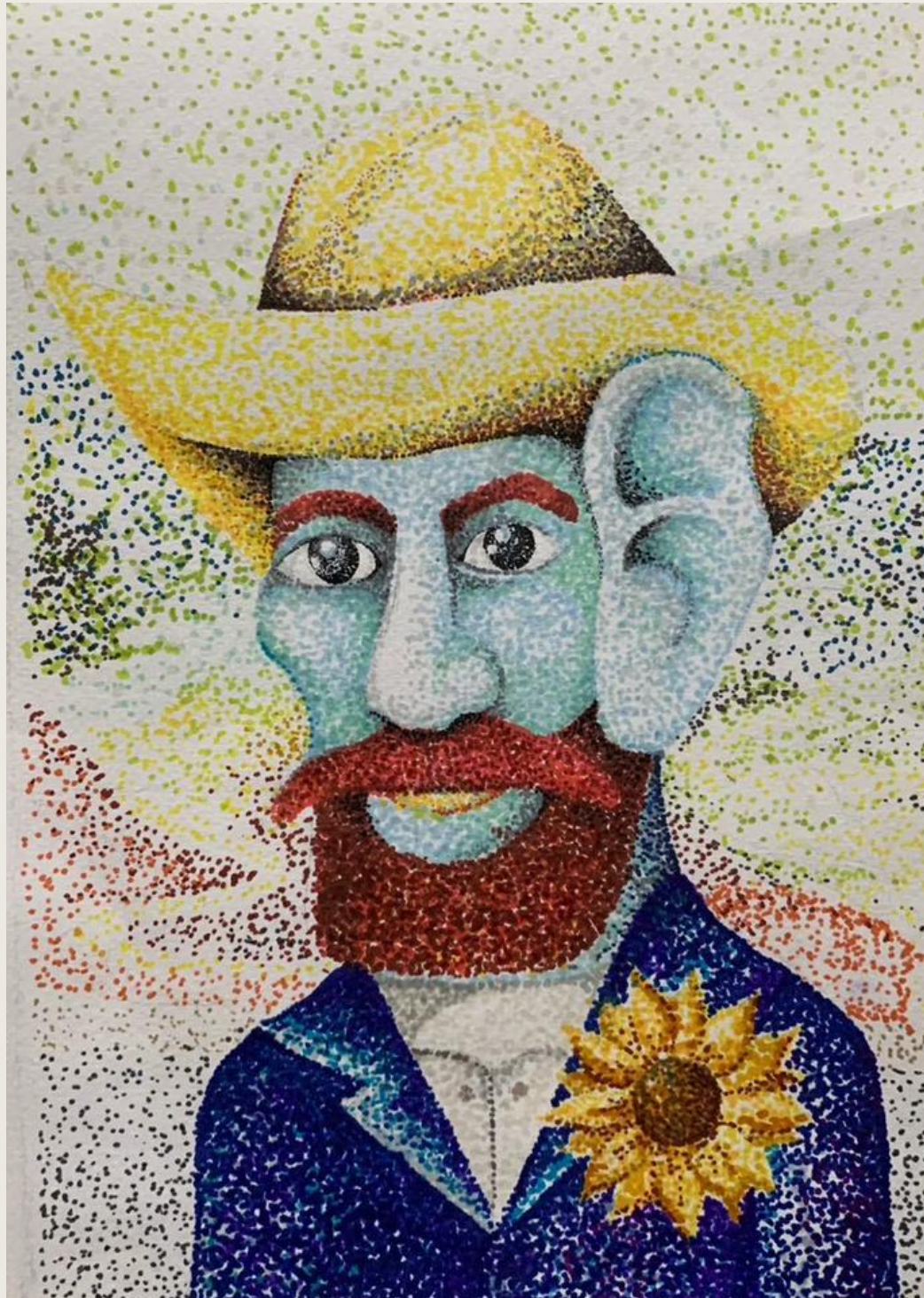
ทัศนธาตุเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรคงานศิลปะ โดยจะเห็นได้จากความหลากหลายของงานศิลปะ รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการสร้างสรรคที่แตกต่างกันออกไป โดยใช้หลักเกณฑ์การจัดองค์ประกอบศิลป์ ร่วมกันในการสร้างสรรคผลงาน เพื่อสนองต่อแนวคิดของศิลปินหรือผู้สร้างสรรคกระทั่งเกิดการรับรู้ทางสุนทรียะต่อผู้ชมผลงาน

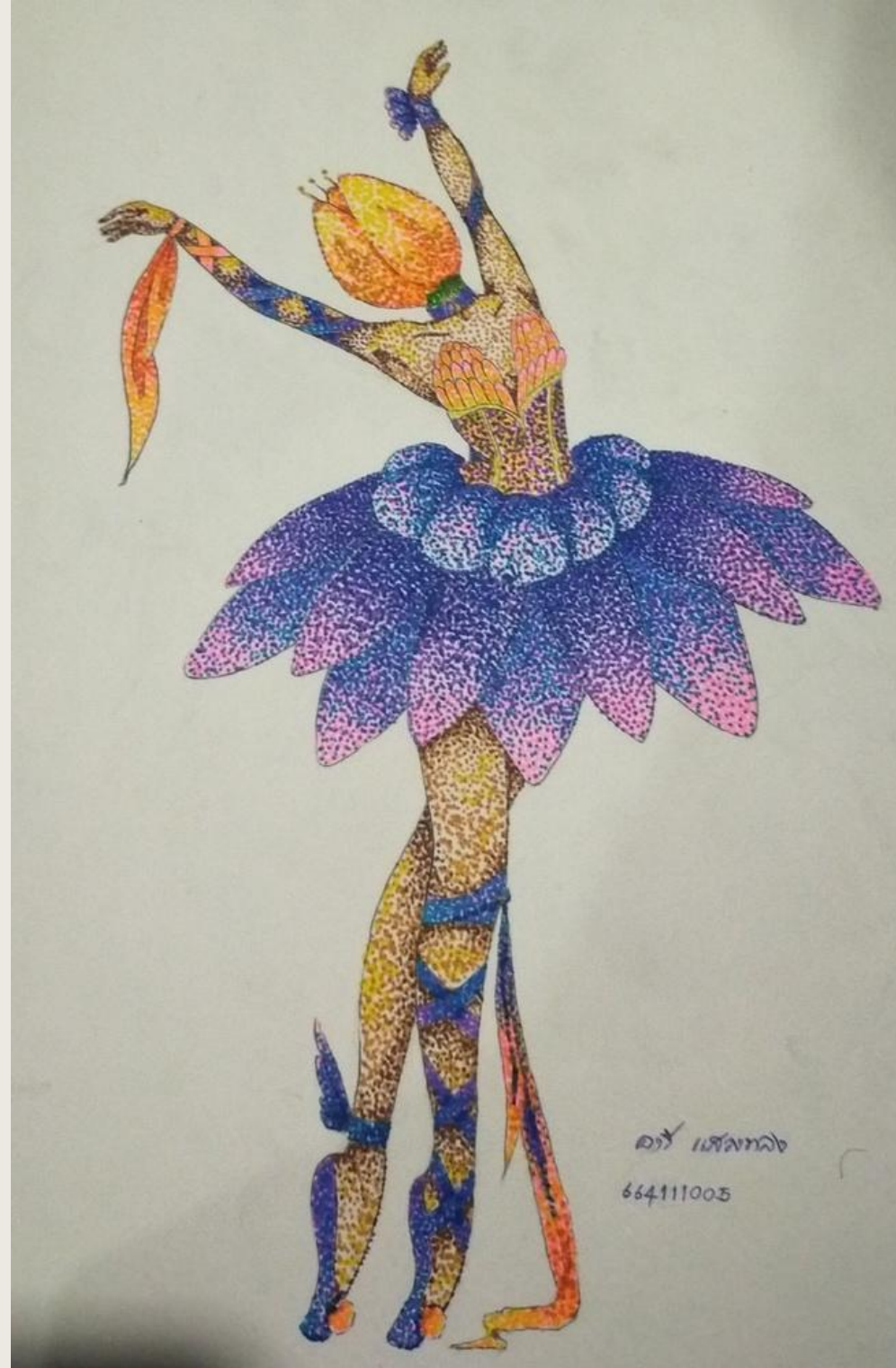

จุด (point)

จุด เป็นทัศนธาตุพื้นฐาน ไม่มีความกว้าง ความยาว ความสูง ความหนา หรือความลึก จุดเป็นต้นกำเนิดของทัศนธาตุอื่นๆ ถ้านำมาเรียงต่อกันจะทำให้เกิดเป็นเส้น แต่ถ้านำจุดมารวมกันสามารถทำให้เกิดรูปร่าง และถ้ามากพอจะสามารถสร้างปริมาตรที่จะเกิดเป็นรูปทรงต่างๆ รวมถึงสร้างน้ำหนักแสงเงาได้ เราสามารถพบเห็นจุดได้โดยทั่วไป ในธรรมชาติ เช่น ดวงดาวบนท้องฟ้า บนส่วนต่างๆของผิวพืชและสัตว์ บนก้อนหิน พื้นดิน ฯลฯ

ผลงานนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผลงานนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

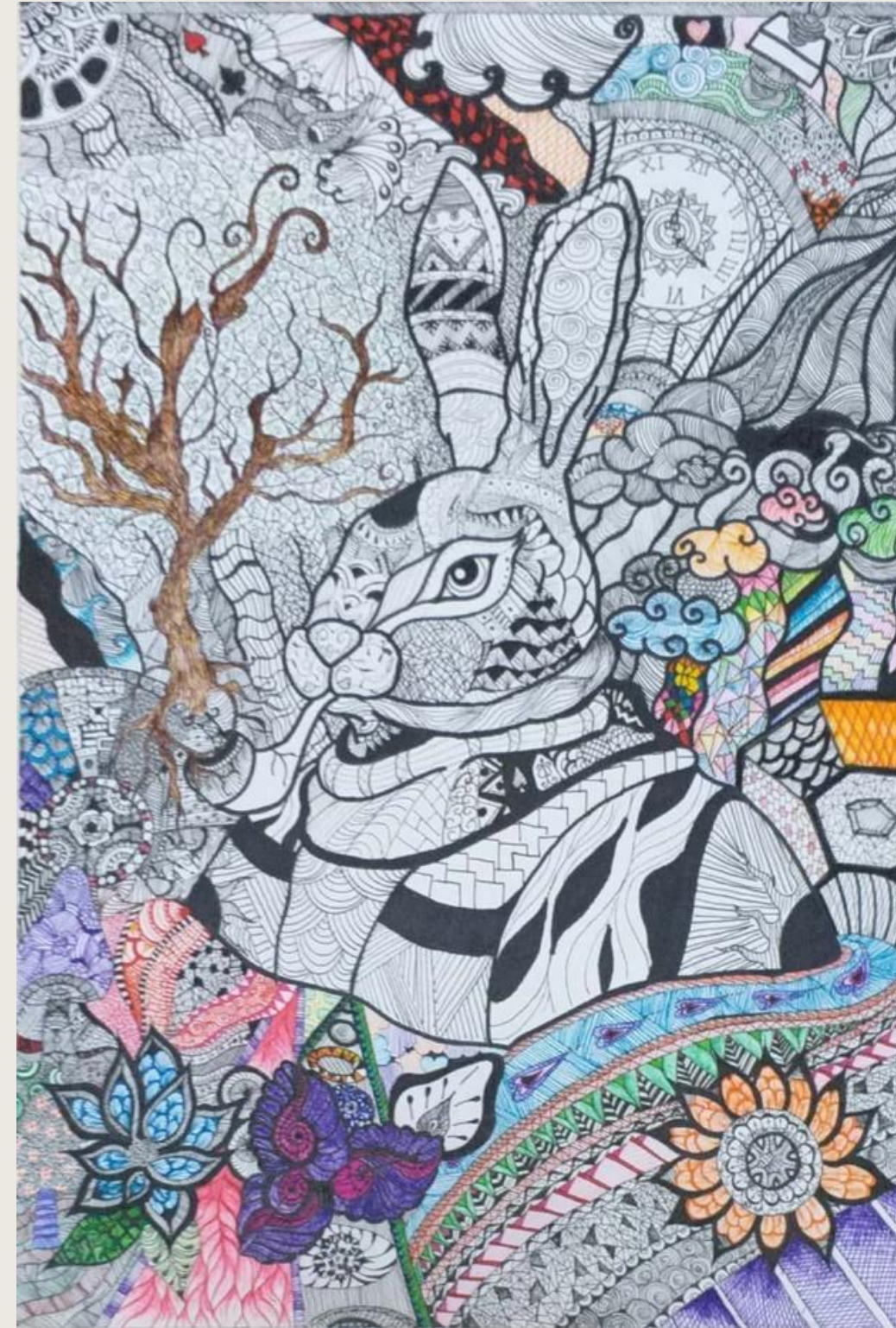
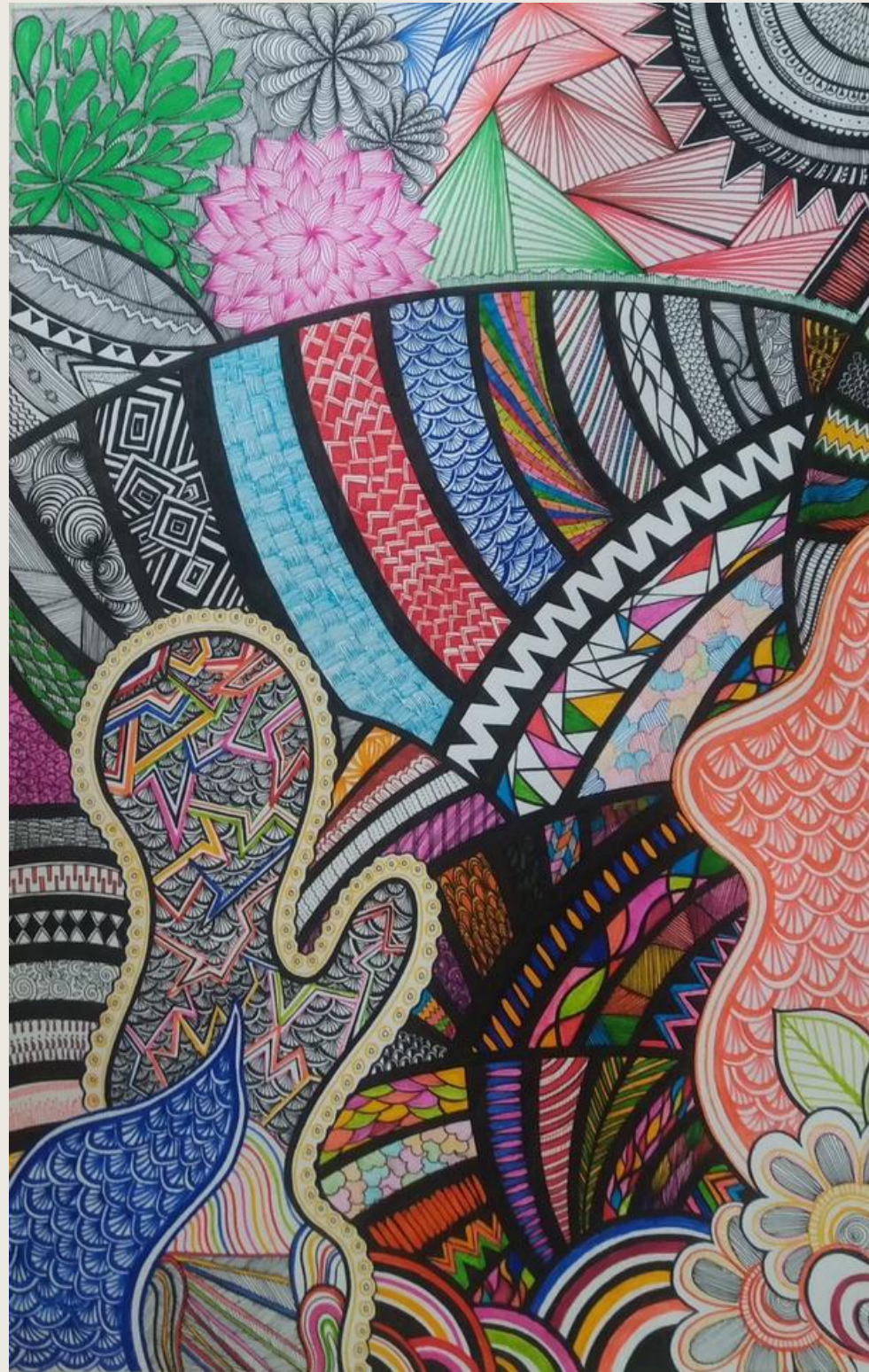
เส้น (LINE)

เส้น มีหลายแบบ เช่น เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นวงกลม เส้นเชิงคลื่น
เส้นหยักฟันปลา ฯลฯ ลักษณะของแต่ละเส้นให้ความรู้สึกแตกต่างกัน
แนวราบ แนวตั้ง แนวตั้ง แนวเฉียง ฯลฯ เส้นแต่ละเส้นเมื่อจัดทิศทาง
ต่างกัน แม้เป็นเส้นลักษณะเดียวกันก็ให้ความรู้สึกต่างกัน เส้นใช้กับ
งานทัศนศิลป์ทุกประเภท

ผลงานนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผลงานนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

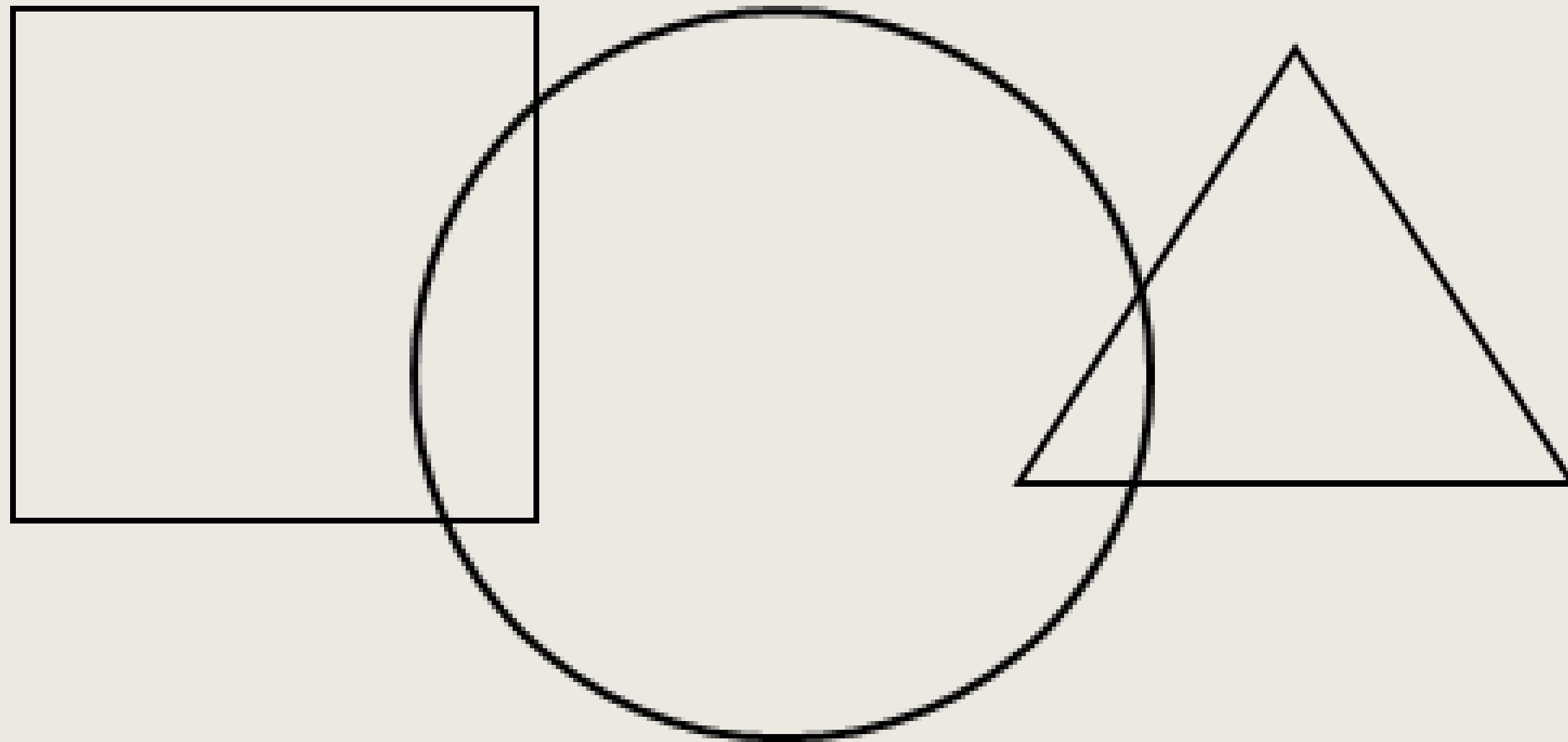

ลักษณะของเส้น

1. **เส้นตั้ง** ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรงหนักแน่นเป็นสัญลักษณ์ของความ ซื่อตรง
2. **เส้นนอน** ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย
3. **เส้นเฉียง** หรือ เส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง
4. **เส้นหยัก** หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็นจังหวะ มีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง
5. **เส้นโค้งแบบคลื่น** ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพอ่อนโยน นุ่มนวล
6. **เส้นโค้งแบบก้นหอย** ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่ หมุนวนออกมา ถ้ามอง เข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด
7. **เส้นโค้งวงแคบ** ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง การเปลี่ยนทิศทางที่รวดเร็ว ไม่หยุดนิ่ง
8. **เส้นประ** ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด

รูปร่าง

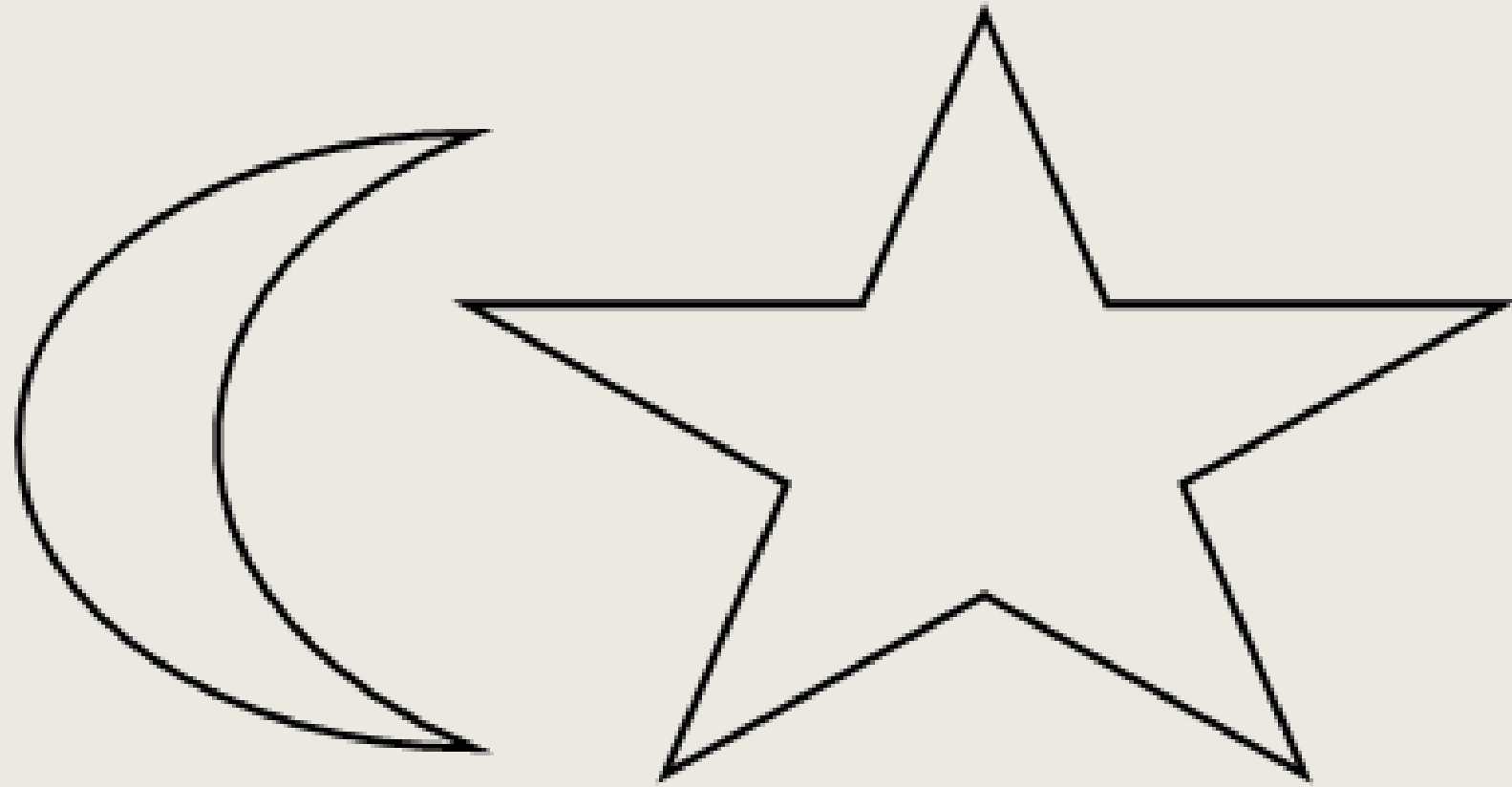
รูปร่าง หมายถึง ภาพที่เกิดจากเส้นและทิศทางที่มีปลายทั้งสอง
มาบรรจบกัน รูปร่างพื้นฐาน เช่น วงกลม สามเหลี่ยม และ
สี่เหลี่ยม ซึ่งเรียกว่า **รูปร่างเรขาคณิต**

รูปร่างธรรมชาติ

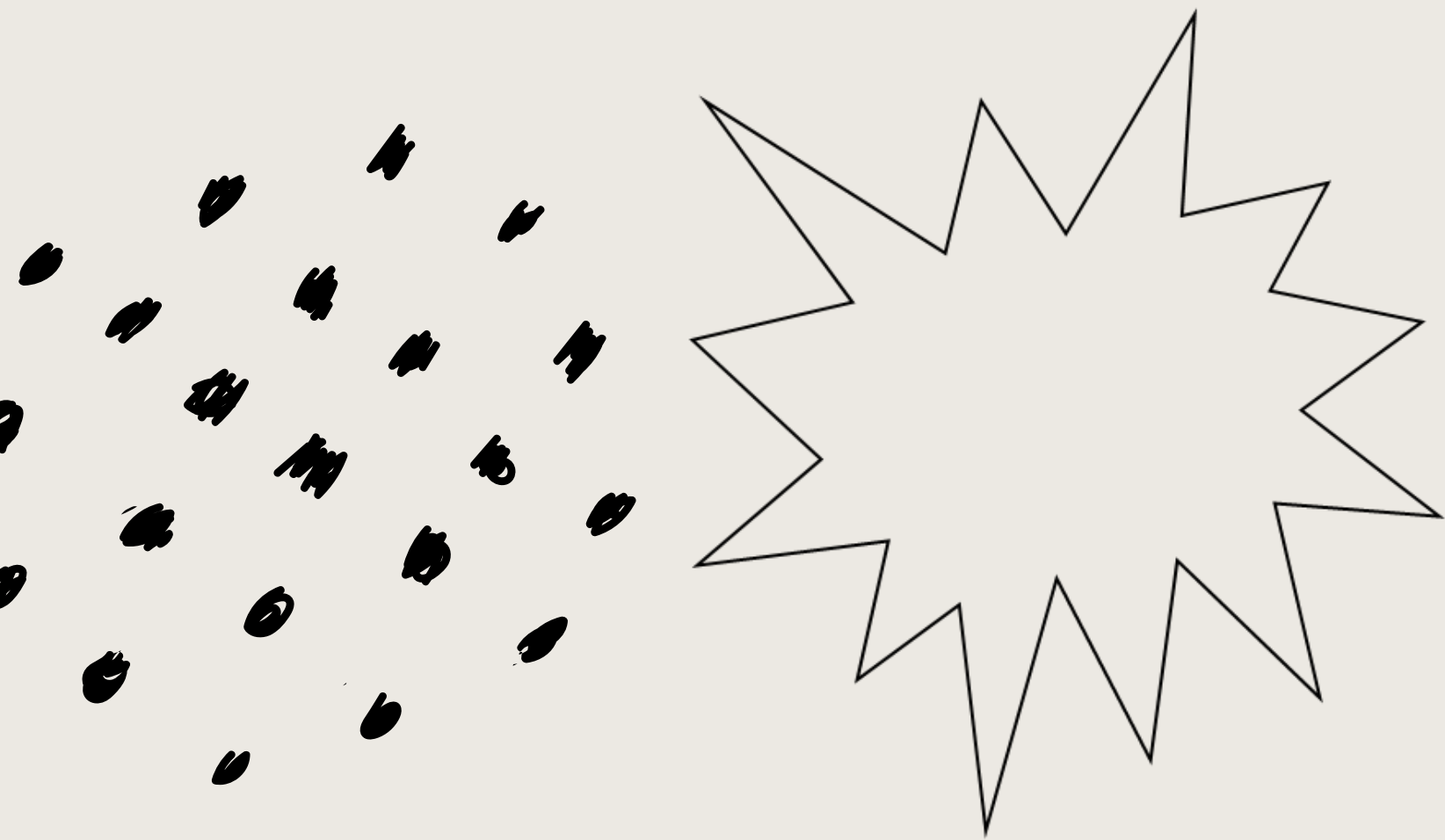
คือรูปร่างที่ถ่ายทอดเลียนแบบมาจากธรรมชาติที่เรามองเห็นอยู่รอบตัว เป็นเส้นกรอบของสิ่งที่พบเห็นโดยทั่วไป เช่น คน สัตว์ พืช เป็นต้น

รูปร่างนามธรรม

รูปร่างนามธรรม หมายถึง รูปร่างที่ดัดแปลงมาจากรูปร่าง
ธรรมชาติ รูปร่างเรขาคณิตหรือจินตนาการรูปร่างนามธรรม
นี้อาจระบุได้หรือไม่ได้ ว่าเป็นภาพอะไร มีเนื้อหาอย่างไร

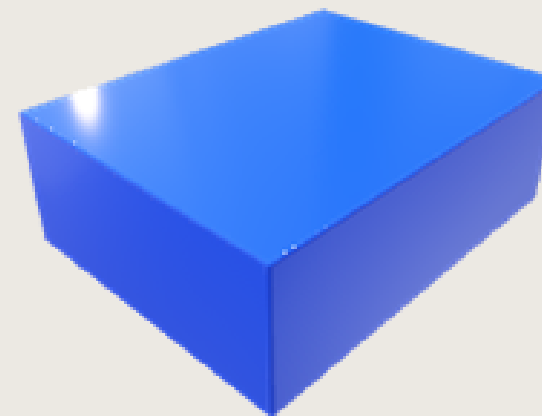
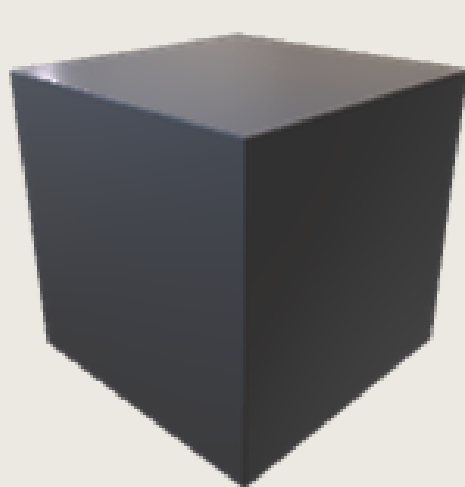

รูปทรง

การบรอบกันของเส้นเช่นเดียวกันกับการเกิดรูปร่าง แต่มีลักษณะแตกต่างกัน คือ รูปร่างมีลักษณะเป็น 2 มิติ แต่รูปทรงมีลักษณะเป็น 3 มิติ รูปทรงทำให้เกิดภาพที่มีความกว้าง ยาว ลึก เกิดความรู้สึกแน่นทึบเป็นมวล ที่จับต้องได้

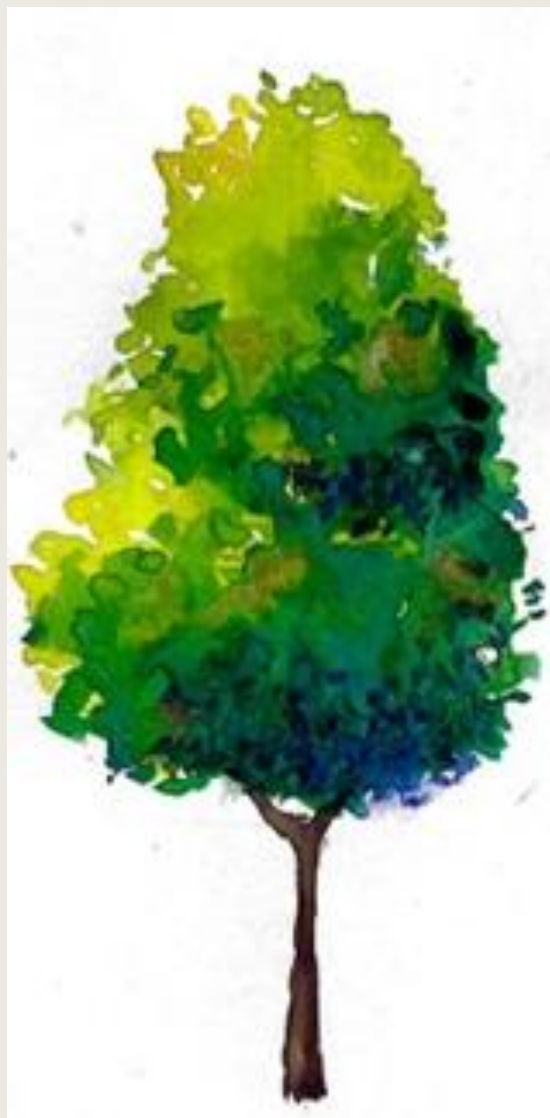
รูปทรงเรขาคณิต

รูปทรงแต่ละด้านคล้ายกัน มีความสัมพันธ์อย่างมีระเบียบ มีแกนที่สมดุล และมักประกอบด้วยเส้นตรงและเส้นโค้งที่มีแบบแผน เป็นลักษณะ 3 มิติ ความกว้าง ความยาว ความสูง ความลึกและปริมาตร

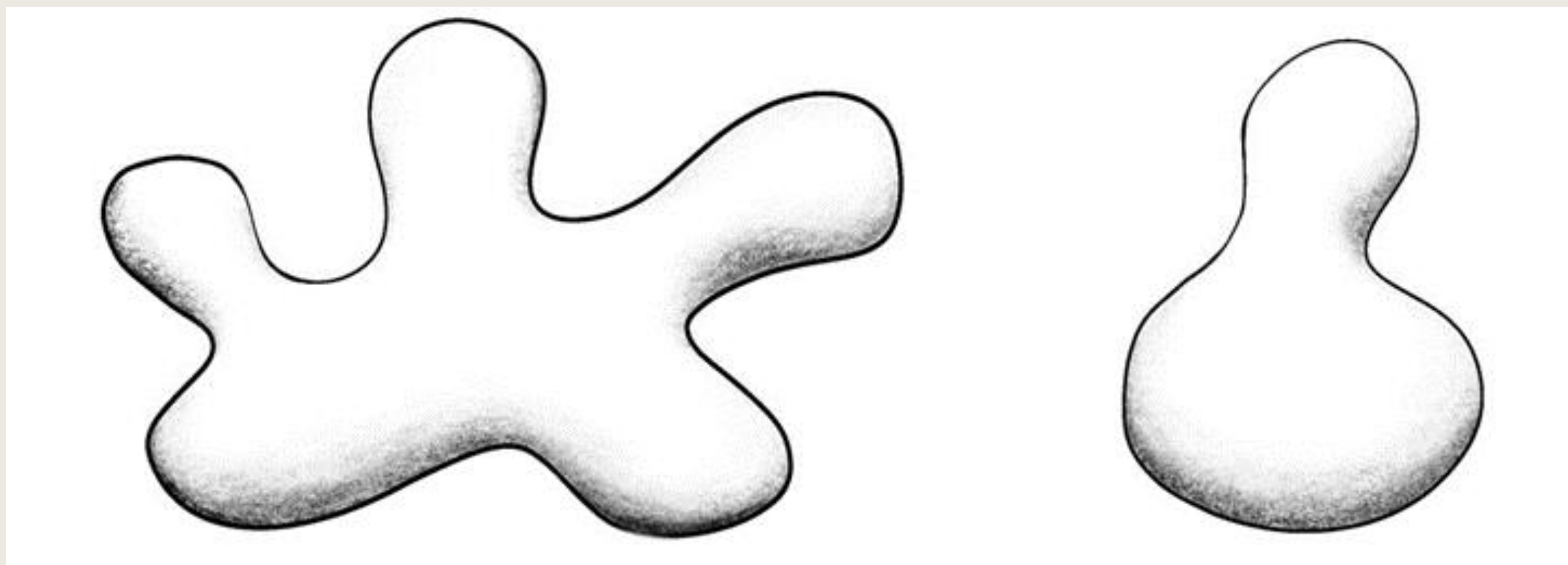
รูปทรงธรรมชาติ

รูปทรงที่ถ่ายทอดแบบมาจากธรรมชาติในลักษณะ 3 มิติ เป็นสิ่งที่พบเห็นโดยทั่วไปในสิ่งมีชีวิต ได้แก่ คน สัตว์ พืช เป็นต้น

รูปทรงอิสระ

รูปทรง 3 มิติที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอนเป็นมาตรฐานเป็นรูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงธรรมชาติ เป็นรูปทรงที่แปลก เลื่อนไหล เป็นอิสระ ได้อารมณ์ความเคลื่อนไหวเป็นอย่างดี

สรุป

จุด เป็นทัศนธาตุพื้นฐาน ไม่มีความกว้าง ความยาว ความสูง ความหนา หรือความลึก จุดเป็นต้นกำเนิดของทัศนธาตุอื่นๆ ถ้านำมาเรียงต่อกันจะทำให้เกิดเป็นเส้น **เส้น**เกิดจากการบิดลาก หรือจุดเรียงต่อกันก็ได้ และเส้นมีหลายลักษณะอยู่ด้วยกัน โดยแต่ละลักษณะก็จะให้ความรู้สึที่แตกต่างกัน เป็นเหมือนหลักจิตวิทยาในงานศิลปะ

รูปร่าง รูปทรงเป็นทัศนธาตุที่สำคัญเช่นกัน สามารถพบได้มากมายรอบตัวเราทั้งรูปแบบอิสระ รูปแบบธรรมชาติ และรูปแบบเรขาคณิต สิ่งเหล่านี้ศิลปินหยิบมาใช้ และสร้างสรรค์ในงานทัศนศิลป์อยู่เสมอ

